

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-948/19

UAB „Manpower”

împotriva

E.S. și alții

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

(cerere de decizie preliminară formulată de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Hotărârea Curții (Camera a doua) din 11 noiembrie 2021

„Trimitere preliminară – Politica socială – Munca prin agent de muncă temporară – Directiva 2008/104/CE – Articolul 1 – Domeniu de aplicare – Noțiunile de «întreprindere publică» și de «exercitare a unei activități economice» – Agenții ale Uniunii Europene – Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) în calitate de «întreprindere utilizatoare» în sensul articolului 1 alineatul (2) din această directivă – Articolul 5 alineatul (1) – Principiul egalității de tratament – Condiții de bază de muncă și de angajare – Noțiunea de «același loc de muncă» – Regulamentul (CE) nr. 1922/2006 – Articolul 335 TFUE – Principiul autonomiei administrative a instituțiilor Uniunii – Articolul 336 TFUE – Statutul funcționarilor Uniunii Europene și regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii”

1. *Politica socială – Muncă prin agent de muncă temporară – Directiva 2008/104 – Domeniu de aplicare – Noțiunile de întreprindere utilizatoare, de întreprinderi publice și private și de activitate economică – Conținut – Agenții ale Uniunii – Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați – Punere la dispoziția acestei agenții de către un agent de muncă temporară a unor persoane care au încheiat un contract de muncă cu acest agent – Includere [Regulamentul nr. 1922/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 3 alin. (1), art. 5 și art. 14 alin. (3); Directiva 2008/104 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 1)*

(a se vedea punctele 32, 34, 38, 39, 42-46 și 50 și dispozitiv 1)

2. *Politica socială – Muncă prin agent de muncă temporară – Directiva 2008/104 – Egalitate de tratament – Noțiunea de același loc de muncă – Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați – Loc de muncă ocupat de un lucrător temporar pus la dispoziția acestei agenții a Uniunii – Includere – Capacitate juridică a Uniunii – Statutul funcționarilor Uniunii – Lipsa incidenței [art. 335 și 336 TFUE; Directiva 2008/104 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 5 alin. (1)]*

(a se vedea punctele 55-60 și 62 și dispozitiv 2)

Rezumat

Manpower Lit, un agent de muncă temporară lituanian, a pus la dispoziția Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE), o agenție a Uniunii cu sediul în Vilnius (Lituania), cinci angajați în calitate de asistente și, respectiv, de informatician. După încetarea raporturilor lor de muncă cu Manpower Lit, între lunile aprilie și decembrie 2018, acești angajați, apreciind că le erau datorate restanțe salariale, au sesizat Valstybinės darbo inspekcijos Vilniaus teritorinio skyriaus Darbo ginčų komisija (Comisia pentru litigii de muncă din cadrul Secției teritoriale a inspecției muncii din Vilnius, Lituania) pentru a obține plata acestora.

Prin decizia din 20 iunie 2018, această comisie, ținând seama de dispoziția din Codul muncii care transpune în dreptul lituanian principiul egalității de tratament a lucrătorilor temporari enunțat de Directiva 2008/104¹, a dispus recuperarea sumelor restante menționate, apreciind că angajații în cauză exercitau în fapt funcțiile de membri ai personalului permanent al EIGE și că condițiile lor de remunerare ar trebui să corespundă celor aplicate de acesta agenților săi contractuali.

Întrucât acțiunea pe care a introdus-o împotriva acestei decizii a fost respinsă, atât în primă instanță, cât și în apel, Manpower Lit a formulat recurs la Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă, Lituania).

Această instanță a decis să solicite Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă principiul egalității de tratament a lucrătorilor temporari prevăzut de Directiva 2008/104 este aplicabil în litigiul principal, ținând seama de faptul că în speță calitatea de utilizator care recurge la serviciile de punere la dispoziție de lucrători temporari aparține unei agenții a Uniunii.

În hotărârea sa, Curtea confirmă aplicabilitatea Directivei 2008/104, inclusiv a dispozițiilor prin care se urmărește asigurarea respectării principiului egalității de tratament, în litigiul principal.

Aprecierea Curții

Curtea analizează, în primul rând, domeniul de aplicare al Directivei 2008/104. În această privință, Curtea arată că EIGE trebuie să îndeplinească trei condiții² pentru ca directiva să fie aplicabilă, și anume ca acesta să intre sub incidența noțiunii de „întreprinderi publice și private”, să fie o „întreprindere utilizatoare” și să exercite o „activitate economică”.

În ceea ce privește aspectul dacă EIGE poate fi considerat drept o „întreprindere utilizatoare”³, Curtea arată că angajații în cauză au lucrat temporar, în calitate de lucrători temporari, pentru EIGE și sub controlul și conducerea acestuia. Pe de altă parte, această agenție a Uniunii trebuie considerată ca fiind o „persoană juridică” în sensul directivei. Curtea concluzionează că EIGE este, în acest context, o „întreprindere utilizatoare”.

¹ Articolul 5 din Directiva 2008/104/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind munca prin agent de muncă temporară (JO 2008, L 327, p. 9).

² Prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din această directivă. Potrivit acestei dispoziții, directiva este aplicabilă întreprinderilor publice și private care sunt agenți de muncă temporară sau întreprinderi utilizatoare angajate în activități economice, indiferent dacă au sau nu un scop lucrativ.

³ În sensul articolului 3 alineatul (1) litera (d) din directivă, și anume „orice persoană fizică sau juridică pentru care și sub supravegherea și conducerea căreia muncește temporar un lucrător temporar”.

În ceea ce privește domeniul de aplicare al noțiunilor de „întreprinderi publice și private” și de „activitate economică”, aceste noțiuni nefiind definite în directivă, Curtea examinează dacă EIGE exercită o activitate economică constând în oferirea de bunuri sau de servicii pe o anumită piață.

În această privință, ea constată, mai întâi, că activitățile acestei agenții a Uniunii nu țin de exercitarea prerogativelor de autoritate publică și, în consecință, nu sunt excluse de la calificarea drept activitate economică. În continuare, ținând seama de anumite activități ale EIGE, enumerate în Regulamentul nr. 1922/2006⁴, există piețe pe care operează întreprinderi comerciale care se află în raport de concurență cu EIGE. Împrejurarea că, în exercitarea acestor activități, EIGE nu urmărește un scop lucrativ este lipsită de relevanță. În sfârșit, veniturile EIGE cuprind⁵ în special plățile efectuate pentru remunerarea serviciilor prestate, ceea ce confirmă că legiuitorul Uniunii a avut în vedere că acesta ar acționa, cel puțin parțial, în calitate de actor pe piață.

Astfel, Curtea concluzionează că trebuie să se considere că EIGE exercită, cel puțin parțial, o activitate care constă în oferirea de servicii pe o anumită piață și, în consecință, că punerea la dispoziția EIGE de către un agent de muncă temporară a unor persoane care au încheiat un contract de muncă cu această întreprindere pentru a furniza în cadrul acestui institut prestații de muncă intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/104.

În al doilea rând, Curtea examinează problema dacă locul de muncă ocupat de un lucrător temporar pus la dispoziția EIGE poate fi considerat ca reprezentând „același loc de muncă” în sensul Directivei 2008/104, având în vedere faptul că, potrivit acestei directive⁶, condițiile de bază de muncă și de angajare a lucrătorilor temporari trebuie să fie, pe durata misiunii lor în cadrul unei întreprinderi utilizatoare, cel puțin cele care le-ar fi aplicabile dacă ar fi recrutați direct de întreprinderea respectivă pentru a ocupa același loc de muncă.

În ceea ce privește posibilitatea de a compara condițiile de muncă și de angajare a lucrătorilor temporari cu cele ale personalului EIGE angajat în temeiul Statutului funcționarilor, Curtea respinge argumentul Comisiei Europene potrivit căruia această comparație ar putea încălca articolul 335 TFUE, care acordă Uniunii cea mai largă capacitate juridică recunoscută persoanelor juridice de legislațiile naționale, și articolul 336 TFUE, referitor la adoptarea de către legiuitorul Uniunii a Statutului funcționarilor. Astfel, această comparație nu are nicidecum drept consecință să confere statutul de funcționar lucrătorilor temporari. Curtea precizează că, în lipsa unei reglementări specifice, atunci când agențiile Uniunii recurg la lucrători temporari pe baza unor contracte încheiate cu agenți de muncă temporară, principiul egalității de tratament se aplică pe deplin acestor lucrători în cursul misiunilor pe care le efectuează în cadrul unei asemenea agenții.

Curtea concluzionează că postul ocupat de un lucrător temporar pus la dispoziția EIGE poate fi considerat ca reprezentând „același loc de muncă”, în sensul directivei, chiar presupunând că toate posturile pentru care EIGE recrutează lucrători cuprind în mod direct sarcini care nu pot fi îndeplinite decât de persoane supuse Statutului funcționarilor Uniunii.

⁴ Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1922/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind înființarea unui Institut European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (JO 2006, L 403, p. 9, Ediție specială, 01/vol. 7, p. 163), unde figurează, printre altele, la litera (g), organizarea de conferințe, campanii și reuniuni la nivel european.

⁵ Conform articolului 14 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul nr. 1922/2006.

⁶ Articolul 5 alineatul (1) din această directivă.